

belés, cérna, lin, gombok
ároly
ben vese
angol cérna 15 L
les vatielin
1 m. 175 L

ESZET

eti műsora

Tükör legendája

Z

ényei.

et 31 szám B.

érlet 32 sz. A.

szünet. Sorozat.

arkó. (Lencyel

sszel. Mérsékelt

. (Bártszünet.

szinészüet (Uj-

vel. Mérsékelt

egnő. (Rendés

Dirkusharcagnő.

Bírletszünetben.

gánsabb

i műterme

una No 13.

(klós-ica)

ÉSEK

vasnapió het-

40 lej. (Lásd-

ghiriot sek dila-

ija 250 lej, alá-

- aiaie fogá-

ra practicája van

ek, akiket át-

gyobb vidéki he-

b, jól bevezetett

et. Érdeklődők

"Jövő" jelisére a

2159

et a legmagasab-

n veszek. Becsér,

itca. 2158

jhullás

ropa ellen leg-

bb szer az

ger-Petrol"

ó minden gyógy-

ban és drogus-

riában.

omás és bőrgyár

n két személyre

ett e inos buto-

goba kiadó Erte-

lakások, Agoston-

szám alatt

észítő gépgarni-

emke, es alapot-

nyosan eladó. —

község, Targu-

2155

Eladó

telek, szoba-kony-

sziz (fából) a 32-

epen. Ára 75 ezer

el 24 ezer tenar,

vi 1000 lej rész-

fizethető. Érte-

al. Victoria No 89,

gyelérél.

kereskedőség és ki-
adóhivatal:

Budapest, 31. Bányász-
utca (Bányász-utca) 11

Telefon:
Csal. és kindóhivatal
277, 228 és 1047

1922. évi...
1922. évi...
1922. évi...

1922. évi...
1922. évi...
1922. évi...

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 110

Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
havi-ként 10 lejjel drágább

Csehszlovákiában
Egy hónapra — — 40 —
Egy szám — — —

december 16 Csütörtök

1922. december 16 Csütörtök

5687 Tévét 11

Gondolja meg ésne dobja ki pénzét hiába-
való árukra. A karácsonyi
díszművásárban — Főter 26.
Róssa Royal-drogeria mellett szebbnél-szebb
árak nagy választékban és olcsón árusítatnak.

A temesvári ítélet után

A temesvári bírák kihirdették az ítéletet és nekünk lojális polgároknak most már igazán nem marad egyéb hátra, mint meghajolni a bírói talár szuverén tekintélye előtt és tudomásul venni ezt az ítéletet mindaddig, míg a felelősségi fórum, amelynek asztalára kerül majd, nem változtat az ítéleten.

Tudomásul vesszük, hogy a temesvári törvényszék színe előtt néhány zsidó fiatalember büntöskének találtatott abban, hogy két évvel ezelőtt, december 9-én éjjel a gyárvárosi hidnál elvert két román diákot. És tudomásul vesszük, hogy a temesvári bírák, akik bizonyítottan vették a büntöskémenyt, az idevágó paragrafusok értelmében öt és hat hónapokra ítélték az említett fiatalembereket. A temesvári ítélet azonban még nem az utolsó szó, nemcsak az ügyész, de a védelem is a Táblához fordult, amely még hallatni fogja szavát ebben a perben.

Amikor tudomásul vesszük a temesvári ítéletet, ugyanezkor tudomásul vesszük azt is, hogy a négy esztendő óta folyó antiszemita rendbontások ügyében eddig kizárólag zsidó vádlottak fejére mondották ki marasztaló ítéletet. Négy esztendő óta ebben az országban joggyűlölet törvénybe ültetve cselekedtetet követett el kilengések címén, de a legtöbb esetben a bírói eljárás egészen elmaradt, vagy ha volt, a verdikt felmentő lett, az egynehány apró marasztaló ítélet végrehajtását pedig fel függesztették, úgy, hogy ítélet végrehajtásra valahogyan csak akkor került a sor, ha a vádlottak zsidók voltak.

Holott — és ez az, ami gondolkodóba ejt mindenkit, — az antiszemita morgalmat talán mégsem a zsidók csinálták, ellenkezőleg, ellenük irányult minden atrocitás, mégis ha a bírói kéz lengett valahová, véletlenül mindig a zsidók fejére talált. Kérdődött azzal, hogy 1922. november 28-án lerombolták az Uj Kelet nyomdáját, a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségeit és a Zsidó Menzát s elverték néhány kezük ügyébe került zsidót — de ítélet nem volt.

A rákövetkező esztendő tavaszán egy esztendőre a szatmári vonatban lezúrt a Schön Bernátot, hat apró gyerek apját — de hol az ítélet? Néhány héttel későbban bombával robbantották fel a jászahelyi zsidó templomot. Nagy apparátussal indult meg a nyomozás, de ítéletnek se híré, se hamvát nem hallottuk. Egy évre rá százával verték félszóra a zsidó utazókat a vonatokon és mint valami rossz bogyót, úgy hajgálták ki őket a robogó vonatokból, hogy véresre znzott tegokkal kerültek el a sínek mellett. Feljajdult az egész ország a dögé, de ítélet nem volt.

Zsisa Codrescu a törvényszék épületében revolvergolyóval terítette le Jasi rendőrfőkapitányát, aki szembeszállt az atrocitásokkal. Az esküdtszék letárgyalta a pert és felmentő verdiktet hozott. Motra revolverrel lőtt rá Verzi ccu nevű kollégjára, aki a készülő harcra antiszemita kampány egynemely részletét elárulta, ő is esküdtszék elé került és a felmentő verdikt után neki is glóriával öveztek a fejét.

De ki tudná felsorolni az összeseket, kitűpött szakállakat, tó vizébe mártott zsidó diákokat, betört kirakat- és ablaküveg ket, kitűpött megpofozott öreg és fiatal zsidókat és azt a

rengeteg brutallítást, amelynek négy esztendőn keresztül volt színhelye az az ország.

A bíróság pedig háromszor ítélte el zsidókat, akik visszatértek, egyszer a kolozsvári hadi bíróság ítélte el negyvenhárom zsidó jogászkodat, akik verekedés bűnébe estek és most harmad-

szor a temesvári törvényszék mondotta ki az ítélet szót. De a megsértett jogrend folytonossághiányait nem földözék be a bírák ezzel a három ítélettel. Az elhangzott ítéleteken túl néma kérdőjelek ázaskodnak és az el nem hangzott ítéleteket reklamálják egyre tüdőgőbben.

Cudalbu miniszter nem hajlandó párbajozni Lupuval

Elkészült az új sajtótörvény első hatvan szakasza. Liberális támadás a közlekedésügyi államtitkárság felállítására ellen

(Bucuresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tudósítójáról.) Lupu nemzeti parasztpárti vezér egy ingerült parlamenti vitából kifolyólag tudvalevőleg segédei útján provokálta Cudalbu igazságügyminisztert. Az igazságügyminiszter Iurescu volt hadügyminiszter és Ghiescu kamarai elnököt nevezte meg segédeikül, akik Berlescu miniszterrel együtt abban fáradoztak, hogy az igazságot a békés megoldás útjára tereljék.

A ma délutáni bukaresti lapok jelentései szerint Cudalbu segédei útján visszautasította Lupu párbajra való provokációját arra való hivatkozással, hogy mint igazságügyminiszter nem párbajozhat, sőt pedig a strés ebben a minőségében éte.

Készül az új sajtótörvény

Az igazságügyminisztériumban tegnap este összeült a sajtótörvény előkészítő bizottság. A bizottság gőzerővel fogott hozzá az egész országra egységesen érvényes sajtótörvénytervezet megfogalmazásához. Az első ülésen a bizottság tagjai megbeszéltek a tervezet első hatvan paragrafusát. Az egész törvényjavaslat készítés szakaszából fog állani és a karácsonyi szünet

után az első törvényjavaslat lesz, amely a törvényhozó testületnek asztalára kerül.

A készülő törvényjavaslat részleteiről egyelőre nem szivárogtak ki értesülések.

A közlekedésügyi államtitkárság ellen

Bucuresti-Bukarest, december 15. A szenátus mai ülésén Moocu tábornok a liberális párt nevében tiltakozik a közlekedésügyi államtitkárság létesítéséről szóló törvényjavaslat betervezésére ellen, amely megszünteti a CFR autonómiáját. A volt miniszter szerint törvényellenesen járta el, mert a javaslat nem kapta meg a legfőbb törvényhozó tanács hozzájárulását.

Mitilneou külügyminiszter ratifikációs végzet betervezési szemétközi posztagyerményt.

Jorga szenátor több m-ga rendjel adományozásnál visszélékeket konstatál és azt állítja, hogy az uralkodó jóhiszeműségét megsértették és olyan személyek kiűzetését terjesztették elő, akiket az igazságszolgáltatás tiltó.

Mitilneou külügyminiszter ígéretet tesz, hogy vizsgálót indít ebben az ügyben. Nistor volt liberális miniszter személyes kérdésben szólalt fel a Sbi-ra ügyben.

Január 12-én installálják az új kolozsvári városi tanácsot

A belügyminiszter a tisztviselők létszámának redukálására utasította a városokat. Beterjesztették a tanács hivatalbéli tagjait

(Bucuresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tudósítójáról.) Dr. Calutu Marian, Kolozs megye prefektusa ma délután benyújtotta a belügyminisztériumban a kolozsvári városi tanács hivatalbéli tagjainak listáját. A belügyminiszter egyelőre még nem hozott döntést ebben az ügyben, hogy legnépesebb felekezeti helyek egyház illeti meg a jogszabályi hely a kolozsvári városi tanácsban. Dsianu esepes reagazodik ahhoz, hogy ő legyen a legnépesebb egyház képviselője. Kolozsváron azonban statisztikai adatok szerint a legnépesebb felekezet a református és így Calu in prefektus Makkey püspök nevét hozta javaslatba. A magyar párt részéről Brucik mérnök szerepel a tagok listáján.

Mikor installálják az új tanácsot

Az új városi tanács egyébként az eddigiek szerint január 12-én foglalja el hivatalát. A liberális párt, amint azt néhány nappal ezelőtt jelentette az Uj Kelet, élesen állást foglalt az új városi tanács installálásá ellen. A párt kolozsvári tagozata szombaton tartott ülésén határozati javaslatot fogadott el, amelyben az új tanács megalakulását jogtalannak és törvénytelennek daktarálja. A határozat, amely a „Vii orol”-ban is megjelent — a liberális párt központja is magáévá tette. A párt a belügyminisztériumnál és a legfőbb közigazgatási hatóságoknál róta emelt az új tanács megalakulása ellen.

Ugyancsak bukaresti jelentés számol be arról, hogy a városi tanácsok belügyminisztériumi rende-

let értelmében kötelesek január elsejéig költségvetésüket a minisztériumhoz betervezni. Azzal a városokban, — így például Kolozsváron — ahol a városi tanácsok megalakulása most van folyamatban, ezt a terminust január 20-ig, illetőleg február elsejéig meghosszabbították.

Nagyaranyu elbocsátások a közigazgatásban

A költségvetésre vonatkozó direktivákká egyidejűleg a belügyminisztérium utasítást adott, hogy a városi tisztviselők létszámát a lehető legminimálisabbra redukálják. Az utasítás szerint a redukción a közisztviselők között kell keresztülvinni, akik még nem állnak öt éve a köz szolgálatában. Ezek közül csak azokat tartják meg, akik vgllegesíve lettek, vagy akikre feltétlenül szükség van a hivatalokban. Az elbocsátottak végkielégítésképen háromhavi fizetést kapnak kéhez január elsején. A hír Kolozsvár városi tisztviselői körében, kiknek jelentős része nem rendelkezik az öt éves szolgálati, ériási konsternációt kellet.

— Törvényjavaslat a politéchnikai iskolák reorganizálásáról Meisner közgazdasági miniszter törvényjavaslatot készít a politéchnikai iskolák reorganizálásáról. — Valcano közlekedésügyi miniszter elkészítette a szab díktő zónábról szóló törvényjavaslatot. — Von Musius bukaresti német követ B rlinbe utazott, a román német vitás kérdésekre vonatkozó tárgyalások ügyében.

EZT A SZELVÉNYT A PÁP BELSEJÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ERTEKBEŰ, A VÁSÁROLT ÖSSZE TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes Jan. 16-ig.

IRÓK ES IRÁSOK

Franz Werfel új könyve

"A hispolgár halála" címmel Franz Werfel új könyvet írt. Ez a könyv az osztrák hispolgár lélekrajzát adja, azé a hispolgáré, aki még mindig benne él a hársburgi idők mentalitásában, aki, ha hazamegy, mindig első pillantása azokra a fotografiákra esik, amelyekben ő maga is viselte a "császári fegyverkabátját".

A hatvanéves Fiala és hatvankétes felesége együtt élnek epileptikus gyermekükkel, Franzljal. Az öreg egyre arra az időre gondol, amikor ő már nem lesz és Franzl-t beviszik a szülők házába. Milyen megborogató gondolat az apai szívnek. De senkinek el nem árulja a nagy lelki kínját. Hallgat.

De a szomszédban lakik So I singer ur, a biztosítási ügynök és létezőn a paktum. Hatvanöt éves korában Fiala ur kikapja a biztosítási összeget, ha most a régebben megállapított összegnél többet fizet. Egy év múlva tehát. Fiala ur még elég fiatalnak érzi magát, azt az egy esztendő bizonyára kibuzsa még és Franzl nem megy a szülők közé, hanem anyjával élhet tovább az udvari sötét otthonban. De holtok napján kint a temetőben meghül és kórházba kerül. Januárig kell élnie, hogy Franzl "boldog" maradjon. Az öreg egy kalendáriumot tesz a feje alá és naponta lép egy lapot. A profeszorok csodálkoznak. Anatomisilag már háromszor meg kellett volna halnia. Másodszer minden bizonnyal. De nem pusztult el, mert — micsoda véletlen! — Schlesinger ur is a kórházba kerül — melléje. És őt látni, őt a biztosító ügynököt, ez újabb erőt lövell beléje és a harmadik krízist is túléli és csak akkor hal meg, amikor ez szerződésileg kedvez Franzlnak.

Ebben a novellában az alakok beállításai, párbeszédek, félelmük és reményeik mind plasztikus erővel mutatják azt a sok herolisztikus, azt a megindító sok csúfúságot, ami a hispolgár lelkébe összehalmozódik. Franz Werfelt pedig új oldalról, mint az aprólékos személyi megfigyelőjét mutatja.

LUIGI PIRANDELLO: SIGNORA MORLI.

A nagy olasz szatirikus egyik könyv alakban is megjelent művének a címe ez.

Ferrante Morli florenai kereskedő tönkrement. Elhagyta feleségét és gyermekét és évekre eltűnt. Carpani ügyvéd megmentett minden megmenthetőt a csődből, magához vette Evelin Morli-t és két leányát és a világ előtt úgy is látszott, mintha Evelin a felesége, ennek leányai pedig gyermekei lettek volna. Ti-

zennegy év múlva Ferrante Morli visszajön, ami természetesen Evelin és Carpani ügyvéd számára súlyos konfliktust jelent.

Hogy ez elkerülhető legyen, Ferrante magához veszi egyik gyermekét és Rómában telepszik. Olykor meglátogatja őt az asszony is, aki itt ébred tudatára annak, hogy kétlelkű életet élt. Élte Ferrante mellett a nagy dámát, ami az üdlet romlásra vezetett és élte az ügyvéd mellett a csöndes házasszonyt és gondos anyát. Most is nagy dáma lehetne, Ferrante ugyanis vagyonnal tért meg. De az asszony igaz természetét követi és Carpani mellett dönt. A dráma inkább olvasmányok készült.

Törökország szövetségi javaslatot tesz Jugoszláviának, mely az olasz-albán szerződés ellen irányul

Ujra Uzonovics kapott kormányalakításra meghívást. Összeül a kisanant-konferencia

(Belgrád, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Pasics halálával beállott politikai szünet késleltette a jugoszláv kormányválság megoldását, melyet, — mint részletesen megírtuk, — az olasz-albán szerződés tett elkerülhetetlenné. Pasics eltemetése után a király az összes politikai pártok vezetőit újra értekezletre hívta össze, akiknek meghallgatása után újra Uzonovicsot bizta meg a kabinetalakítással. Arról meg nem jött részletes tudósítás, hogy Uzonovics koncentració kabinetet akar-e alakítani, vagy pedig ismét a radikálisokból szervezi meg kormányát.

Bukarest, december 15. A "Politica" című lapnak diplomáciai körökből nyert értesítése szerint a jugoszláv kormány megalakulása után összehívják a kisanant konferenciáját a folyó-ügyek megvitatása végett. A konferencia Csehszlovákiában lesz megtartva.

Szenzációsan hat a "Daily Telegraph"-nak az az értesítése, hogy Törökország az olasz-albán szerződés által teremtett feszült atmoszférára kiaknázásaképpen javaslatot tett Jugoszláviának, hogy jugoszláv-török egyezményt és közeledést létesítsenek Görögország bevonásával.

A felemelt fogyasztási illetékeken kívül külön községi illeték alá esnek a külföldről importált áruk is

A pénzügyminiszter körrendelete az összes vámhivatalokhoz

(Bucarest-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) December 13-án küldte szét az összes vámhivataloknak a pénzügyminiszter 821591. számú körrendeletét a fogyasztási illetékek felemeléséről, amely kivonatosan táviratilag már 11-én megérkezett Kolozsvárra az adóhivatalhoz. Az írásbeli rendelet is december 11-től lépteti életbe az új fogyasztási illetékeket, amelyekkel kívül azonban külön illetékek vannak a községi alap javára. A rendelet szerint

a vámhivatalok a következő illetékeket fogják inkasszálni az országba érkező áruk után:

petróleum kilogramonként egy lej, denaturált nehéz benzín 760 foknál nagyobb sűrűségű, amelyet motorikus és ipari célokra használnak, kilogramonként 40 bani, ásványolaj nyersen, vagy denaturálva (motorina) 40 bani, benzín 760 foknál alul, vagy sűrűbb benzín, ha nincs denaturálva, 4 lej, ásványolaj 2 lej, parafin és stearin 9 lej, cukor 4 lej, glukoza 2 lej, csokoládégyártáshoz és ruhát készítéshez szükséges denaturált cukor 2 lej. Ezeket az illetékeket a már meglévő készletek után is fizetni kell az adóhivataloknál.

A községi alap javára szolgáló illetékek a következők:

Marószóda 3 lej. Ecetszesz 6 lej. Olivóvaj, vagy bármilyen más növényi ételolaj, amelyet belföldön, vagy külföldön ipari uton készítenek, 3 lej. Természetes, vagy gyártott ásványvizek, palackokban forgalomba hozva: 60 bani. Esszencia-olajok 50 lej. Iris, llang, Rosa és narancsvirág-olajok, valamint bármilyen összetett, likörgyártásra alkalmas olajok:

Nem akarok megöszülni a gondtól azért veszek harisnyát Sipostól.

Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8 szám, Minden 777 leier felüli vásárlásnál egy valódi női ridicul is kapok ajándékba.

semmint előadásra. De így is teljes erővel és minden szépség kihanguloyozásával érvényesül a pirandellói probléma.

300 lej kilogramonként. Adózatlan borecet, vagy más fajta ecet dekaliterenként 6 lej. Halsaic kilogramonként 50 bani. Bármilyen elnevezésű cukor-ételemény, szörpök, gyümölcsnedvek, készsültékek és teasültékek, valamint mindazok a preparátumok, amelyek cukorral, vagy sózatlan alkohollal készülnek: 6 lej. Tea 3 lej. Nyers, vagy pörkölt-kávé, bármilyen fajta és minőségű pótkávé 3 lej. Cikória és gabonakávé 1 lej. Citrom, narancs, mandarin, cédrusalma, gránátalma, szentjáncskenyér, füge, kivéve a közönséges csemegoláru és a dobozos füget, 1 lej. Sórtó, vagy beforrott olajbogyó hordóban 1 lej. Másféleképpen konzervált olajbogyó, dobozos füge, malagaszőlő, fekete bors, fehér bors, mandula, szanasz és más déligyümölcsök 2 lej. Tókehal, osztriga, hering, szardínia, oroszhal és egyéb halkülönlegességek 150 lej. Osztriga-konzerv, fekete ikra 3 lej. Kakaóbab 1 lej. Kakaópör, vagy tableta, mindenféle csokoládé és adózatlan kakaó 3 lej. Rizs 50 bani. Szó, sáfrány és más fűszerek 50 bani. Denaturált növényolajok 150 lej kilogramonként.

Ezeket az illetékeket az összes felsorolt külföldi áruk után a vámhivatalok fogják kiróni. Az olyan áruk után, amelyek a rendelet megérkezése előtt lettek megilletkezve, pótlólag meg kell fizetni a régi és az új illetékek közötti differenciát.

A fogyasztási illetékek felemelése csak a nagykereskedőkre vonatkozik.

Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a fogyasztási adók felemelésére vonatkozólag a nagyvárad kereskedelmi csarnok felvilágosítási fordult a pénzügyminiszteriumhoz, hogy a nagykereskedők rakáron levő áruira is vonatkozik-e a fogyasztási adó felemelése? A kereskedelmi csarnok távirati megkérésére — miat tudósítók jelentik — ma meg is érkezett a miniszterium válasza, amely szerint a fogyasztási adó felemelése 1926. december 11-től érvényes. Azonnal leltárbé kell venni tehát a nagykereskedők egész árukészletét, a december 11-ike óta eladott készletekről az üzleti könyvek alapján készíteni a kimutatás. Természetes, hogy a fogyasztási adó felemelése nem vonatkozik azokra a csekély készletekre, amelyek egyes detailisták raktárában találhatók.

"A modern szépségápolás"

rendkívül érdekesen az arcok kezelését és testkultuszt tárgyalja. A broszura 20 lej vagy bélyeg előzetes beküldése ellenében "Farmax" Brassov (Brassó) postafiók 53. — szerezhető be.

PUDRA AMBREE MOREL

PUDRA "AMBREE MOREL" apreciata prefulindens pentru finețea ei superioară și pentru parfumul său suav, dar și pentru frăgezimea miresei. Infuziunea de singură dată, devine indispensabilă. Crema Ambree ca și Parfumele și celălalte fabricate Morel, sînt lizate cu cele mai bune produse similare.

Tévét h
"Jer usala
Szép szav
festés-k és r
és p ózák le
minden hiáb
minden csak
csak vonagló
kifejezésre.
Trójáró." be
verése Páid
Nagy Péter
minden oros
egyéb a gör
hol az a fra
csokolja Páid
csak port és
vérü megérte
fejezni nem
lenni ahhoz,
mit érez át
nevet. ez a
lélek ilyenke
kőből épült
utók képe

Valami n
zés, ami ki
Isten neve,
hull és könt
csak manaps
tásképen: i
vált sz Róm
zsoldos mar
földjén, vére
város is, lán
tanya, aggo
tak le és vá
gyek és sik
állanak, add
Büszke élete
Jerusalajim
ragosak is a
Jerusalajim
zet temetőj
idején és ig
jaiban is.

A zaidó
került a rő
szeg vezére
egymást ma
haucurozás
ami római
megámadja.
tiprója, a b
nagyobb had
folytatni gal
to t. új h d
törökösök, v
maga kőre e
részked tt u
lajim ostrom
hadai csak
közelébb az
belsőgheroo
kon repüte

Aztán t
kezdetet vet
várostroma.
nus fiának
mot. Gus C
csodálatos h
mely fekete
ki-ohanások
leteket. Eg
szalon mul
vezérkarát i
söprő heve
dára kénya
mányolták
római gépek
a mázsás k
kénytelen v
emberi hata
lajim reteg
álló szövetse
akart. Az e
vétette kör
élelmet bev
törő kosok
bástyákra, o
he'e len b
minden róm
De amié
és törettek,

agondtól
t Sipos-
tól.
t 8 szám,
i vásár-
ridicült

s erővel és
al érvényesül

zláviá-
ányul
edül

ott politikai
tesen meg-
a király az
a után újra
a hogy Ue-
szervezi meg

t értesülése
ját a folyó-

az olasz-
Jugoszláviá-
násával.

n köz-
árak is

os

boreest, vagy
Halsic kő-
vezési cukor-
készesültek
a prepará-
tlan alkohollal
vagy pörkölt-
tkévé 3 lej.
narancs, man-
tjánckenyér,
n és a dobozcs
lajbogyó hor-
lajbogyó, do-
rs, fehér bors,
olcsk 2 lej.
roszhal és
eztriga-konzerv,
lakaópcr, vagy
zatlan kakaó
és más fűszerek
50 lej kiló-

felsorolt kül-
k kiróni. Az
megérkezése
meg kell fizetni
erenciát.

ése csak a
ozik.

rtuk, hogy a
ozólóg a nagy-
sítésért fordult
gykereskedők
a fogyasztási
arnok távirati
i — ma meg is
ely szerint a
cember 11-től
tshát a nagy-
ember 11-ike
yvek alapján
ogy a fogyaszt
ásokra a co
listák raktáran

polás"
vezelést és
a 20 lej
ellenében
s) posta-
pe.

Tévét tizedikén

Tévét hónap 10 én megröndültek a falak. „Jerusalajim!” Szép szavak és szines melódiák, izzó aláfestés-k és repdeső gondolatok, csókos rimek és p ózák lendülete: minden fölőseges, mert minde hiábavaló, mert minden győnge, mert minden csak szárnyaszegett vergődés és minden csak vonagló nosztalgia és erőtlén erőleődés a kifejezésre. A klasszikus görögök is „szent Trójáró.” beszélték. Franciaországna is a szive verése Páris és Moszkva — ugymondják — Nagy Péter parancsa ellenére is fővárosa maradt minden oroszok lelkének. De mi volt Trója egyéb a görögnek, falakból épült városnál és hol az a francia, aki megafelédte szerelemmel csókolja Páris köveit? Ha volna, ha megteuné: csak port és maitert érezné szája. Soha idegnyerü megérteni nem fogja, soha szavak azt kifejezni nem tudják, fajtanakba tartozóak kell lenni ahhoz, hogy szív és egyvelő tudhassa mit érez át a zsidó akkor, ha ezt a szót, ezt a nevet, ezt a fogalmat hallja: Jerusalajim. A lélek ilyenkor nemcsak hangok t lát, nemcsak kőből épült házakat érzékel és nem városi utcák képe rajzolódik elébe.

Valami más, valami egy dülálló, valami érzés, ami kimondhatatlan, mint a négy betűs Isten neve, valami, amire vér dobban. Áhitat hull és könny bugyan: J rusalajim. És nem csak manapság bsidegződő ősi imádságok hatásképen: így volt ez Babel napjában és így volt ez Róma és Tirusz id-jén is. Vespasianus zsoldos marakóai végigiporháltak Galil drága földjén, véres küzdelemben elesett az utolsó város is, lángba borulbatott minden város és tanya, agorá és csees-mót ezrével megszárolhat- tak le és változhattak lakatlan pusztává a hegyek és síkságok: smeddig Jerusalajim falai állanak, eddig Zsidóország él Van és birkózik. Búske életet hirdető viaskodással. De hulljanak Jerusalajim falai porba — és ha köröskörül virágosak is a mezők és teltek a buzakal szok, — Jerusalajim romfala a zsidó állam, a zsidó nemzet temetőjének sírköve. Így volt ez Babel idején és így volt ez Róma és Vespasianus nap- jaiban is.

A zsidó föld meghódítása tengeranyl váróbe került a római hadseregnek. De a római had- sereg vezére jól tudta, hogy minde eddigi egymást marcangolás csak játékos gy rnek- hancurozás ahhoz az élet-halál harchoz mérten, ami római hadseregre vár, ha Jerusalemt meghámadja. És Vespasianus a zsidó föld le- tiprója, a britek legyőzője, Nero császár leg- nagyobb hadveére, nera merte egyhuzamban folytatni galileai diadalmját. Téli pihenőt tar- tott u j h d kat voni össze ostromgépek, fal- törőkosok, várvevő tornyok százait halmozta maga köré és csak azután, pihenő erővel méré- szkedt új esztendő tavaszán szent Jerusa- lajim ostromára indulni. De ha Vespasianus hadai csak tapogatózva merészkedtek egyre közelebb az ország fővárosához: a zsidó sba- bcs'ghetocokok tömegi valóságai sar-szárnya- kon repültek Jerusalajim védelmére.

Aztán megkezdődött a végzetű teljesülése: kezdetét vette a világtörténelem legtragianabb városstroma. A római hadsk Titusznak, Vespasiá- nus fiának vezérlete alatt körülfogták Jerusalajimot. Gus Chalav, ez a besett aron, betegesű csodálatos hős, akinek minden élet-nergája két mély fekete szemében izzott, a legvakmerőbb kirohanásokkal husította meg az ostromműve- leteket. Egy ilyen kirohanás alkalmával haj szálón mulott, hogy magát Tituszt és egész vezérkarát is elfogták. Egy másik mindent el- sőpró heveségű kirohanással gyáva megfutemo- dára kényszerítették az ostromlégiókat, elszak- mányolták a hadigépeiket és msnap már a római gépek római katonák fejére lövöldöztek a mázsás kőveket Jerusalemt falairól. Tituszt kénytelen volt belátni, hogy fgyverek erejével, emberi hatalommal nem tudja legyőzni J rusa- lajim rettegett zsidó hőseit. Emberi erón feül álló szövetséget kellett keresnie, ha győzni akart. Az egész várost hatalmas földáncokkal véttette körül, hogy titkos utakon se lehessen élelmet bevinni. Közben egyre zúgtak a fal- törő kosok, roham, roham után zudult a bástyákra, de Gus Chalav hősei Bargiora retten- he-e len bajnokai véres fejjel vertek vissza minden római támadást. De amiért Róm d ihődő légiói hiába törték és törtették, magukat azt elvégezte a nyomoru-

ságos sors. Jerusalemt éléstárai a tűz martalé- kává lettek. Évekre való gabona és egyéb élé- lmszer volt felhalmozva bennük, most már csak hamuját separte az estéli szél. A földáncokkal bekerített város minden élelem-utánpótlásától el volt zárva. Az éhínség szinte napok leforgása alatt eluralkodott a városban. De a hősök még így is visszautasítottak minden meghódolást. Az éhínség nyomában pusztító dögvész söpört végig a soraikon. Jerusalemt polgársága nyílt utcákon hullott halomra és nem volt, aki ete- messe tetemeiket, de a város állt büszkén, ke- ményen.

A legendás hősök, akik úgy rázták le ma- guktól Róma légióit, mint az oroszán a söré- nyébe kapaszkodó vérszékot, mostan éhség öl elgyengülten tán orogtak és a saját fegyverük

sulya alatt rogytak össze. De a város állt büszkén, győzetlenül és senki sem gondolt al- kura, senki a megadásra.

A tűzvésznek kellett szövetségnie az éh- séggel, hogy legyűrje Jerusalemt vi éreit — és még így is milyen fenséges, milyen felemelő, milyen ragyágoz bukas volt ez!

Tévét hónap 10 én megröndültek a kültő falak. A faltörő kosok zúgó rendítései alatt összeomlott a várost védő első falgyűrű. Ez a története Tévet hónap 10 ik napjának. Így ir- tam meg egyszer rég időben jobb napok re- ményében és így írom most is meg emlékezé- sül, akkor, amikor a zaldóság feje fölött egyre sűrűbben, egyre sötétebben, Tévet 10 ik nap- jára egyre emlékeztetőbben gyűlnek a fallegek. Giszkalay János

Meghalt a japán császár?

(Tokió, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A japán császár haldoklásáról napok óta érkeznek már hírek. Legutolsó jelentések szerint a japán császár meghalt. A hírt eddig még nem erősítették meg és így a hírt csak fantáziával lehet fogadni.

Petrovici miniszter

a diákzavargások gyors megszűn'etését igéri

„Gazdasági, morális és tekintély-krízisben szenved az ország“

(Bucuresti-Bukarest, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kamara ma délutáni ülésén Ghitzescu elnököl. A kormány tagjai kö- zül jelen voltak Petrovici, Goge, Lupas, Va- leanu, Goldis és Cudalbu miniszterek, Jonescu államtitkár. Több kisebbségi felszólalás után

Mavroteni kéri a közoktatásügyi minisztert, tegye meg az intézkedéseket a diákzavargások ellen, hogy azok végre megszűnjenek.

Petrovici miniszter kijelenti, hogy a zavar- gások megergedhetlerek. Nem fogad a unkt el leokét a hazafáságból fiatalabbaktól, mint mi vagyunk. A diákoknak tanulniok kell. Az egy-temi tanács majd megbünteti a legutóbbi zavargások tetteseit.

Lupu kéri a minisztereket, hogy válaszolja-

nak a hozzájuk intézett kérdésekre. Az előző ütésben egész sor bejelentés történt, amelyekre semmi válasz nem jön.

Ezután folytatták a filirati vitát.

Cița Davila nemzeti parasztpárti szerint az országot gazdasági, morális és tekintély-krízis sújja. Hevesen támadja a liberális pártot, amely ösztetvesztit a saját érdekeit az orszá- géval. A liberálisok gyámságot akarnak gyako- rolni az ország politikai élete fölött és ürügyül ez hozak fel, hogy a parasztság politikailag érletlen. M-grágalmazak a politikai pártokat is. Nagy büntür, hogy a koronát is támadások- nak teszik ki.

Cița Davilla és Bratianu Vintile, valamint Duca között heves szóváltás támad.

Az íllés lapunk zárókor még folyik.

A francia kormány jobboldali tagjai elégedetlenek Briand genfi eredményeivel

Chamberlain beszéde a genfi egyezményről. Hindenburg szerencsekivánatát fejezte ki Siresemannak

(Páris, december 15. Az Uj Kelet tudósít- jától.) A genfi megegyezés hullámai még nem üttek el, sőt a francia politikában erős utórez- gés kísérli Briand elszánt akaratának — mely a német-francia közszedése irányul — érvé- nyesülését. Ebben a pillanatban Poincaré és jobboldali párjának veresége állapítható meg, mely fölött Briand szelleme didalmszkodott. Briandot sikere arra ösztönzi, hogy — mint kijelentette — teljes mértékben megvalósítsa a francia-német közszedést. Ezt Briand annak el- lenére hangoztatja, hogy a kormányban genfi szereplése miatt ellentétek merültek fel és a miniszterium egy része akcióit indított ellene. Poincaré magatartása ugyan semleges, de a j. bboldali miniszterek azt vallják, hogy Briand a német érdekek ügyében túlzottan engedé- kesy volt. Ebből az alkalomból Chamberlain is támadják, mert neki is sz volt az állá- pontja, hogy az erődítmények nem Lengyel- ország, hanem a bolsevizmus ellen szolgálják védelmül.

London, december 15. A genfi egyezmény- nyel kapcsolatban Chamberlain külügyminis- ter beszédet mondott az angol hollandi társá- ság vacsoráján, melyben a következőket mon- dotta:

— Nagy nemzetközi értekezleről jövök, amelyen minden reményem teljesült. Arról van szó, hogy egy lépést tegyünk a heyes uton. Ha tu sok t hivának tölünk, épp olyan ve- szélyes, mintha tulkeveset várnának. Erősen bízom a Népszövetség fejlődésében, ha bölcsen viselkedik és nem vállalkozik erejét túlhaladó feladatokra.

Berlin, december 15. Hindenburg szerencse- kivánatát fejezte ki Siresemannak a genfi eredményekért és reményének adott kifejezést,

hogy az összes függő kérdések röviden elinté- zést nyernek. Siresemann Genfben megállapo- dást létesített Zalesky lengyel külügyminis- terrel arra vonatkozólag, hogy újev uán egy német-lengyel szakemberaktól álló bizottság ül össze a határmódosítások és egyéb ellentétek megtárgyalására.

Egyebént a párisi „Petit Parisien“ Német- ország leszerelésére vonatkozólag azt jelenti, hogy a nagykövetek tanácsának összehívása még nem történt meg, mert a nagykövek leg- többje távol van Párisól és von Hósch Német- ország képviselője is Berlinbe utazott.

Uj Megnyilt Robert Sturm Megnyilt Uj tüszér, csemege és cukorkaüzlete. Cluj St. Regina Maria 36. legolcsóbb bevá- árási forras. Specialis csemege-különlegességek.

Valódi Email OJA csakis eredeti dobozban kapható

A Rubín-hotel és hősei

Konstantinápolyi élményeim közlését nem fejezhetem be, anélkül, hogy egy strófát ne mondjak el a kis hotelről és embereiről, akik között néhány napokat eltölteni volt szerencsém.

Hiszen ugyanazon a pénzen és kisebb fáradsággal elmehettem volna Sztambulba egy török hotelbe, amelynek — úgy beszélnek — hat-hét szobája ragyog a tisztaságtól és személyzete a napi két-három lírányi szobaárért úgy előzékenykedik, mintha Indiából jött maharadzsa lenne az ember. Vagy valamivel többet fizetsz és Perában, gyönyörű kilátással a tengerre, a leeurópaiból szállodák bármelyikében megszállhatsz. Am a sors az embert oda teszi rendszerint, ahol hasznát is látja a környezetének.

Lássuk csak, mi hasznom volt nekem a Rubín-féle hotelből, amely lent gubbaszt a perai nagy ut tövében, az internacionális tánclokalok közelében, beprélselve egyfelől egy patika és pékműhely és gyümölcsös hombár, másfelől egy mély és sötét és nargilét szívó fatalisták-kal teli kávéház közé?

Mindenekelőtt bedugtak egy valóságos táncsterembe és azt mondták, itt lakhatom mindaddig, amíg kiürül az egyágasok közül valamelyik.

— Jó, jó — mondom — de kihez lesz itt majd szerencsém?

— Ugy vélem — adta vissza a szolgál, aki portáskodik, takarít és kiszolgál — annak az urnak semmi kifogása nem lesz ön ellen. És ha nem toladás a kérdésem, nemde bár zsidóknak tetszik lenni?

— Hátha nekem lesz kifogásom?

— Nem lehet, kérem szépen. Lehet zsidó embernek egy palesztinai zsidó ellen kifogása?

Nem akartam szaporítani a kérdések sorát és mert fáradt is voltam, gyorsan lefeküdtem, nyitva hagyva az ajtót palesztinai zsidó testvérem és szobatársam számára.

Éjfél lehetett, amikor bejött.

Fölguyjította a villanyt és mosolyos üdvözlésén jól meglátszott, hogy nem gyanakszik rám. Selymesen fényes, fekete csontos arcán valami friss öröm vibrált. Kibontotta a csomagját.

— Ide nézzen — és egy halom kínai gyöngyfűzért rázogatót a kezében — ezt mind tízenkét líráért vettem!

— Mire kell az magának?

— Arra, hogy eladjam őket, de nem mindet ám! Négyet félre teszek az asszonyomnak és a leányaimnak.

Kiválasztotta a legszebb négy gyöngyöt és örömmel mustrálgatta.

— Ez a négy az övék! A többi üzlet.

Selymeket is mutatott, ékszereket, teheráni szőtteseket. Kiemelte finoman, két ujja között a legszebb antik selyemkendőket, gyöngéden félretette a finom zomáocok közül a legdiszesebbeket.

— Ezek, látja, szintén az övék. A többi üzlet.

— Hogyan viszi ki őket?

Egyszerű a dolog. Az ékszereket legálisan viszem. Egy antik szelence, egy-két óra, gyűrűk, láncok vannak a birtokomban. Nem lehetek én gazdag ember? Rendben van, hiszen nem vagyok, de a vámnál lehetek. És a selymeket? Én itt, ahogy lát, egy sovány ember vagyok. A vámnál már kővér leszek.

— Veszedelmes üzlet.

Nem veszedelmes. Mert, ha megkérdezik, van-e elvámolni valóm, azt mondom, van, de a magam és családom használatára. És ha megmotoznának, azt mondanám, selyemmel pólyázom magam, mert bélbajos vagyok. Hát nem lehetek én egy bélbajos ember?

— És maga ebből megél?

Megélek, mert kikeresem magamnak itt a keleten azokat az országokat, amelyek háborút akarnak és odamegyek, mert ott olcsón lehet venni. Mit gondol, hányszor voltam én Szyriában? Ahányszor csak a vahabiták lázadtak, mindig odajöttem.

— Itt is háború készül?

Nem kell félni. Holnap még nem lesz, holnapután sem. De az olasz nagyon készülődik.

— Miért nem megy Olaszországba?

Nekem a Kelet kell, uram. És erre fel mindig akad egy kis háború.

Vajjon hogy értékesíti e dolgokat Palesztinában, hiszen ott krízis van?

Nekünk van krízistünk, uram, nekünk, bensülöttünknek. De nincs ám krízistük a turistáknak. És én nem akarok nagyon nyereszkedni, tehát megveszik az árumat. Más gondom nincs is, mint az asszony és gyerekek, az isten tartsa meg őket. És mert csak érettek dolgozom, eddig soha nagyobb baj nem ért. Ok örködnek rám. És az ő imájuknak köszönhetem, hogy az én bransomban egyedül állok. Minden konkurrencia nélkül. Uram, vegegyen tölem egy selyemkendőt.

Igy jutottam egy nehéz fekete, török himzésű kendőhöz, amelyről a vámnál derült ki, hogy egyáltalán nem selyem, hanem valami ripszféle, amiből egy tucatot is kivihettem volna. De az ára a selyemé volt...

A Rubín-hotelben azonban isten nagy átlakertjének más példányai is tanyáztak. Itt volt mindenekelőtt maga a tulajdonos, valami kimondhatatlan lengyel nevű, de osztrák származású és harmincegyhárom esztendő óta törökre naturalizált öreg ur, aki másnap levizitelt nálam és két teljes órán át, anélkül, hogy ebben a legsürgősebb ürügygel is megakadályozni tudam volna, leadta élettörténetét számomra strófában, amelyeknek mindig ez volt a refrénjük:

Ott voltam bizony Edhem pasa mellett a larissai csatánál és ott ütött a vállamba egy görög golyó. De se baj! Ma már nyugalomban vagyok. Két házam van a városban és három kisbankom a Galata-hidnál. Nem félttem a jövőmet.

Végül azonban befejezte harctéri élményekből és lehetetlennek hangzó szerelmi kalandokból álló biográfiáját és távozni akart, amikor kopogtak az ajtón.

Bejött két ember, egy harcsabajuszu, joviális, de nagyon lekopott férfi és egy fiatalabb, szikár és beretváltképtű emberke. Derülten, kissé meghajolva és mégis testvéries bizalommal kívántak magyar nyelven szerencsés jó napot.

Ezek — sugta gyorsan a szállodás — ezek kérem szépen leépültek az angorai újjáépítésnél. Jól gombolkozzék be!

— Mivel lehetek az urak szolgálatára!

— Mi leszünk az ön szolgálatára, uram! — kezdte a harcsabajuszu. Egyet kérdeztünk azonban előbb. Megy ön Angorába, vagy jön Angorából?

— Persze, persze! Az ember vagy jön va-

Köszvényt, rheumát és vesébajokat, az öregkor félelmetes érlemezését a beteges álmatlanságot, legbiztosabban a kellemes ízű Páter-féle teák gyógyítják:

Dr. Páter-féle

Köszvény- és rheumatea
Vese- és hólyagbajok
elleni tea
Arterioszklerózis elleni tea
Idegesség elleni tea

A Dr. Páter-féle gyógyteák minden gyógyszerháznál és drogáriában kaphatók. Postai székalkadás utánvétel mellett a „CSILLAG” gyógyszerár (Brassó, Hosszu utca 14) központi raktára által. Kérje levelezőlapra a Dr. Páter tanár új gyógyteáiról szóló tájékoztató füzet díjtalan bektőlését az Amphora Részvénytársaságtól — Brassó.

lahonnan, vagy megy valahová — jegyezte meg viccesen a másik.

— Sem nem megyek Angorába, sem onnan nem jövök. Van egy harmadik eset is. Megyek vissza, mihelyt elvégeztem a dolgom, Konstancába.

— Az pláne jó, drága uram — és szék hiányában leült a lakótársam kofferére.

— Ha ön gyorsan hazamegy, gyorsan meggazdagodhatik.

Kezdtém begombolkozni.

— Soha sem akartam a gazdagságot!

— De ha veszély nélkül, munka nélkül, szégyen nélkül, kockázat nélkül, bánat nélkül, idegkoptatás nélkül, szédelgés nélkül csinálhat, uram, egy haupttreffert, akkor is az azt fogja mondani: nem akarom a gazdagságot?

— Legnehezebb dolog a világon — jegyezte meg a másik — a legsúlyosabb dolog, kérem szépen, meggyőzni az embereket arról, hogy voltaképpen mi is az ő saját jól fölfogott érdekük.

Az öreg harcos köhögött egyet, figyelmeztetésül, hogy most jön a kritikus pillanat, most kell szorosan begombolkoznom. De már kedvem támadt a játék végigjátszására és kíváncsi lettem, mivel akarnak ezek engem „megfőzni.”

— E földtekének legkönyebben meggyőzhető embere vagyok — adtam vissza — amikor a saját érdekemről van szó!

— No hisz' akkor helyben vagyunk — helyeselt bajusza alól az üzletes ember — ajánlanánk, hogy vegyen olcsón egy kiló ópiumot. Nagyon finom, a legfinomabb thráciai termés, észrevétlenül kereshet rajta egy szerény házat kertecskével. Szívesen közvetítünk két-három fontért. A kiló ópiumot az ember kettéválasztja és berakja a felöltője zsebeibe. Annyira sem dudorodik ki, mint a zsebkendője és vigan viszi és vigan eladja.

— Mennyi kell hozzá?

— Husz angol font!

— Üzletre nem sok. De sok arra, hogy az ember kockáztassa.

Talán igaz is van — szólalt meg a másik — biztosabb üzlet kell egy járatlan embernek. Nézze kérem, egy holland gőzös kötött ki tegnap és a matrózok briliánst hoztak magukkal. Husz-huszonöt briliánst betesz a dohányszelencéje aljába, hiszi, hogy ott kutatni fognak? Csakhogy ehhez több kell ám!

— Mennyi?

— Legalább negyven font!

— Az sem sok!

— Akkor tessék velem jönni, összehozom önt a matrózokkal! Nézze meg egyszer a briliánsokat.

— Láttam én már olyat!

— Hát nem szeretne keresni?

— Negyedannyi pénzem nincs, mint ami ahhoz kellene!

— A két ember egymásra nézett.

Nézze, akkor vegye meg ezt az ezüsttel kirakott cigarettaszípkát, a szultáni palotában vettem. Régi ötvösmunka — kínálgatott tovább a soványabb.

— Nem cigarettázom!

Látta, itt nincs mit keresnie és sértődötten bucsuzott.

— Miért nem mondta mindjárt, hogy nincs pénze! Azt hiszi, van időnk kaszinóztatásra!

Ahogy átlépték a küszöböt, a szálló tulajdonosa utánuk szólt!

— Meine Herren! A hatodik hét!

Ez azt jelentette, hogy hat hét óta adósok a szobabérrel. A beretvált visszafordult:

— Ha akarja, hogy fizessünk, akkor gondoskodjon pénzes lakókról!

— Látja, látja, — szomorkodott az öreg — ilyenekkel vagyok én megáldva! Ha rájuk gondolok, mindig nyillalást érzek a vállamban, ott, ahol a golyót kaptam, a larissai csatában, nagy hadvezérem, Edhem pasa mellett. Látja, ilyen lakóim vannak! Valóságos ünnep, amikor egy szolid emberrel beszélhetek. Mondja kérem, ha kevés a pénze, miért nem váltja be jó kurzussal török lírára. Olyan kurzust csinállok, amelyet egy ilyen nyugodt, jóindulatu ember, mint ön, megérdemel. Mondtam, három kisbankom van a Galata-hidnál. Ha egyik valután ráfizetek, a másikon duplán megkeresem.

Odaadtam teljes bizalommal Larissa hősnének minden dolláromat, amit nyomban beváltott. Mondanom sem kell, hogy olyan kurzussal, aminél kedvezőbbet kaptam volna bármely pénzbevitőnél, a Galata-hid környékén...

Ennélfogva nagyon óvatos voltam és ottlétem alatt engem senki emberfia egy piaszterral be nem csapott.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Weinberger Nandor főtitkár látogatása Déván, Sasvárocon és Nagyenyeden

A dévai Aviva-Barissza szervezetek ifjúsága meggyűlölettel keretében ünnepelte meg a makkabeus szabadságharcok chanukkai évfordulóját. A Fehér Kereszt nevetemét megtöltötte Déva város zsidó közössége és együtt ünnepelte a cionista ifjúsággal. A kolozsvári központ képvisletében Weinberger Nandor főtitkár vett részt az estélyen, akit a helyi csoport nevében dr. Szegő Ernő elnök üdvözölt. Az ifjúság üdvözletét Riesel Jakab rózsáni tolmácsolta hűberül. Az estély egyetlen száma a főtitkár ünnepi beszéde volt, amelyben a makkabeusi harcok történelmi megvilágítása után a cionizmus eseméi kialakulását és fejlődését, a mozgalom eddigi politikai és gazdasági eredményeit, a mai Palesztina problémáit ismertette. A nagy tetszéssel fogadott előadás után a közönség és az ifjúság jól sikerült tanácskozásban reggelig együtt maradt. A dévai közösségnek ez volt a legikerültebb rendezvénye, amely a Keren Kájemetnek tekintélyes összeget juttatott.

Weinberger Nandor másnap a dévai helyi csoportnak a hitközségi tanácssteremben megtartott választmányi ülésén jelent meg, ahol részletesen ismertetette az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom jelenlegi helyzetét, a szervezeti élet szükségait és javaslatokat tett a dévai zsidó élet fellendítésére. A főtitkár a dévai zsidó tanácsadalm minden részével érintkezést talált a megbeszélési során igen értékes és biztató benyomásokat szerzett. Vasárnap délután az Aviva és Barissza együttes gyűlésén vett részt Weinberger Nandor, ahol a zsidó ifjúság szerepéről beszélt a lelkes ifjúságnak.

Sasvárocon vasárnap este a zsidó templom előcsarnokában egybegyűlt közönség előtt tartott a főtitkár Vass Gyula helyi csoport elnök bevezető szavai után terjedelmes előadást a cionizmus és a Palesztinamunka tárgyköréből. A gyűlés az éjszakai órákba nyúlt és utána fehér asztal mellett megbeszéltek az új munka irányait. A főtitkár itt különösen lelkes támogatásban részesült Vass Lili ruhagyártó részéről, aki eddig is törhetetlen energiával állott az ifjúsági nevelés és a Palesztinamunka szolgálatában.

Nagyenyeden a főtitkár beszédét folytatott a helyi csoport vezető tagjaival és egy rögtönzött ifjúsági értekezleten elhatározták, hogy a központ legmegszorgalmasabb támogatásával megindítják itt is az aktív zsidó munkát. Elhatározták, hogy január első felében nagyszabású kulturstélyt rendeznek, melynek protokollját elkészítendő a szorongások vállalták. Ugyanekkor lesz a helyi csoport tisztújító közgyűlése is, amelynek előkészítő munkái már folyamatban vannak.

Használja fel az alkalmat!

Dorma

kötszövőgyár gyári lerakata Cal. Reg. Ferd. 3. (v. Wesselényi-u.)

Megkezdte a karácsonyi elárúsítást melyen leszállított gyári árokon!

- Tiszta gyapju mellény . . . lei 300
- " " lélekmelegítő . . 180
- " " gyermek svetter 140
- " selyem nyaksál 140
- Selyem harisnyák 140

Harisnyák, keztyűk, trikóárak eredeti gyári árokon.

— Cuzista interpelláció készült báró Bánffy Miklós állampolgársági ügyében. Bukarestből jelentik: Pop Valér szenátári cuzista képviselő beadványt terjesztett be a kamarához, amelyben kéri, hogy bocsássák rendelkezésére báró Bánffy Miklós állampolgársági iratait, mert interpellációt akar ebben a kérdésben a kamarában elmondani.

A fascisták egyrésze ellenzéki mozgalmat indított Mussolini ellen?

Turatti olasz szocialista képviselő Párisba érkezett

(Páris, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) A párisi „Liberté” azt a szenzációs hírt közli, hogy az olasz fascisták taborában szakadás állott be. A fascista párt republikánusai közül a megukat elsőnek tartó fascisták Mussolini ellen ellenzéki mozgalmat indítottak. A republikánus irány vezetője Balbó államtitkár, a milícia volt parancsnoka. Balbónak a fascisták között sok híve van.

Nizzai jelentés szerint Turatti olasz szocialista képviselő, aki az internálás elől szökött meg Olaszországból, néhány nappal ezelőtt odaérkezett és Nizzából Párisba utazott.

Máramarossziget városi tanácsát is meglátogatja egy inspektor...

Doros prefektus nyilatkozik bukaresti utjáról

(Sighetul-Marmetiai Máramarossziget, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi lapokban többször megemlékeztek arról, hogy a kormány a máramarosszigeti tanácsot feloszlanni kényszerítette. A hírt legutóbb kapcsolatba hozták Doros vármegyei prefektus bukaresti útjáról is. A prefektus tegnap érkezett vissza Máramarosszigetre és az Uj Kelet munkatársának a következőket mondotta utjáról:

A szilvi tanács sorsa

— Mindenekelőtt is meg kell cáfolnom a tanács feloszlításáról terjesztett híreket. Bukaresti utam egyébként csak kismértékben érintette ezt a kérdést. A belügyminisztériumban többek között a tanács működése feől is felvilágosításokat kértek tőlem, a tanács feloszlításáról azonban nem esett szó. Mindenesetre ki kell jelentenem, hogy a belügyminisztériumban különböző esetekkel kapcsolatban kifogást emeltek a tanács működése ellen. Így többek között megemlékeztek azt a tényt, hogy legutóbb Cipe Pál polgármester betegsége alatt a város adminisztrációjának vezetését a belügyminiszter ezzel az ügygel kapcsolatban egyébként Julian inspektor delegálta a máramarosszigeti városi tanács működésének ellenőrzésére.

— Utamnak egyik célja a havasi legelőtulajdonosok sérelmeinek rendezése volt. A nyár

folyamán ugyanis a földművelésügyi minisztérium rendelkezése a havasi legelőtulajdonosoktól legelőket rekviráltak, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy a kis-járási alkalmával a főfős területek már elvették tulajdonosuktól. (A rekvirálások, amelyekről annak idején megemlékezett az Uj Kelet, különösen a borsai zsidókat sújtották, akiknek ugyezől-ván egyedüli bevételi forrását képezi a havas. A szerk.)

A prefektus kijelentette nyilatkozatában, hogy magával hozta a földművelésügyi miniszter rendelkezését, mely a jövőben szigorúan eltilt minden rekvirálást. Minden bízó köteles a tulajdonosai megegyezni anélkül, hogy a hatóság beavatkozná.

A liberális rezsim alatt megkezdett, de felépítetlenül maradt iskolaépületek ügyében, szintén eljárta a prefektus. Az illetékes szakminisztérium kiltatába helyezte, hogy a jövő év februárjában nagyobb összeget juttat az iskolaépületek befejezésére. A helyi-hosszuzemeői, peagevasutvonallal kapcsolatban közölte a prefektus, hogy Valeanu közlekedésügyi miniszter kijelentése szerint a kormány egy nagyobb angol pénzeszoporttal folytat tárgyalásokat a két pontnak román területen való összekötésére. Arra vonatkozólag nem döntött még a minisztérium, hogy a Máramarost Nagybánya, vagy Szolván és Bathlenen keresztül forják összeköténi.

Ussischkin kiáltványa a világ zsidóságához

(Jerussálem, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész világ zsidósága ünnepli a KKL 20 éves jubileumát és Erec-Iszraeiben — mint azt tegnap jelentették — győzyőrfi ünnepség keretében méltatták a KKL jelentőségét. Az ünnepségen elsőnek Menachem Ussischkin, a KKL elnöke szólalt fel, aki beszéde végén szöveget intézett az egész világ zsidóságához, a KKL összes barátaihoz és támogatóihoz, amelyben fokozott odaadást, fokozott munkásságot kér a zsidó nép jövője oltarán.

Alább közöljük Ussischkin proklamációját: Még világosan emlékszem arra a jelentős napra, midőn a föld minden téjkéről összegyűlt delegátusok egymásután léptek a szónoki emelvényre, hogy a KKL megalapításának kihirdetése után kis adományokkal elsőnek járuljanak hozzá a nagy célok megvalósításához. Ez volt a kezdet. De a delegátusok lelkesen tanteríthetetlenül élt a hit, hogy a kis forrás egykor hatalmas folyamná dagad és megváltja majdán az ósziyák földjét.

Kinereth, Ben Samen és Hulda kolóniákon kezdte meg a KKL a földvásárlásokat. Először csak néhány ezer dunam, de a terület folytatózott, rövidesen eljutottunk az Émek teljes megváltásához. A világ zsidósága fokozott lelkesedéssel állt a KKL mögé. Az első években évenként 15 000 font sterling bevételünk volt és ez a summa a jubileum előtti évben meghaladta a 300 000 fontot. Több, mint 200 000 dunam földet mondhat ma magának a KKL — tehát a zsidó nép. És a megváltott földeken mindenütt kolóniákat létesítettünk. A szikkadt talajon ismét bőséges termés fakadt. Az olajfák százszereit ültettük el, hogy a klimatikus viszonyokon javítsunk. És mindezt a KKL munkatársainak áldozatkészségéből, filléres adományokból.

Mert a többszáz ezer fontot nem egyez nagy-

tókések adják össze, hanem szegénysorsu zsidó testvéreink százszereit, akik az elszórtatás országában élve ki nem apadó vágycokozással tekintenek Cion felé. Ez adja meg a mi ünnepünk igaz fényét és jelentőségét.

Most, a jubileumi év alkalmából, a magam, direktóriumai társaim és a KKL jerussálemi főirodájának minden munkatársa, és azok nevében, akik a megváltott földet verejtékes munkájukkal termékenyítik meg, szívóbb lakadó üdvöletemet küldöm mindazoknak, akik az eltelt 25 esztendő alatt alapunk megerősítéséhez és fejlődéséhez akár munkájukkal, akár adományukkal hozzájárultak.

De az eltelt 25 év alatt nyújtott teljesítményünk csak a kezdetét jelent annak a hatalmas munkának, amely még előttünk áll. A dunamok százszereit már megváltottuk, de a dunamok milliói várnak megváltásra. A munka kezdetén túl vagyunk, de az igaz nagy feladatok még teljesítésre várnak. És a zsidó nép minden fiának munkáját, lelkesedését, odaadását követelik.

És ha most nem teljesíti kötelességét a zsidó nép — úgy mikor?

Fali előjegyzési, zsebnaplár

az Ön cégnyomásával

Lepage - nál, Kvár

— jegyezte

ba, sem onadik eset is. n a dolgom,

n — és szék erére.

gyorsan meg-

agságot!

nunka nélkül, bánat nélkül, kül csinálhat, az azt fogja ágot?

ilágon — jeosabb dolog, bereket arról, t jól fölfogott

figyelmezte- illanlat, most De már ked- a és kíváncsi „megfőzni.” en meggyőz- ssa — ami-

gyünk — heber — aján- kilő ópiumot. ráciai termés, zerény házat k két-három kettéválasztja Annyira sem je és vigan

arra, hogy az

zólalt meg a járatlan em- gözös kötött t hoztak ma- betesz a do- ott kutatni l ám!

összehozom gyszer a bril-

cs, mint ami

zett. zt az ezüsttel áni palotában lgtatott tovább

és sértődötte

rt, hogy nincs színözgatásra! szálló tulaj-

hét!

ét óta adósok ordult: akkor gon-

óit az öreg — Ha rájuk gon- vállamban, ott, csatában, nagy Lássa, ilyen p, amikor egy dja kérem, ha be jó kurzus- nálok, amelyet nber, mint ön, ísbankom van n ráfizetek, a

Larissa hősé- omban bevál- olyan kurzus- volna bármely nyékén... ltam és ottlé- egy piasztrel

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdeilyi es bansagi zaldok napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay Janos es dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— A csernovitzi törvényszék csempészés gyanúja miatt egy szenator mentelmi jogának feifüggesztését kerte. Bukarestől jelentik: A csernovitzi törvényszék megkeresést intézett Hotineanu szenator immunitási jogának feifüggesztése tárgyában. Hotineanu ellen ugyanis egy csempészésből kifolyólag eljárás van folyamatban, de a törvényszék a szenator ellen az öt védő mentelmi jog miatt nem tud eljárni. A szenatus a törvényszék kérését azsal az indokolással, hogy ez nem felel meg a kívánt alkáltságnak — elutasította.

— Az állam külföldi esedékességei 1927-ben. A jövő évi költségvetés előirányzata szerint a román államnak 1927-ben a következő külföldi fizetés-i esedékességei: 1 millió 697.645 font sterling, 3 millió 336.444 dollár, 29 millió 963.450 olasz lira, 83 millió 302.971 francia frank, 7 millió 269.180 svájci frank, 9 millió 84.037 belga frank, 79 millió 880.208 cseh korona, 4500 svéd korona, 6000 dán korona és 2500 norvég korona. A törvényes paritásában ezek a valóság 271 millió lej képviselnek, de ha a középárfolyam alapján lebben kell őket fizetni, meghaladják a négymilliárdot.

— Meghalt a japán Jeanne d'Arc, aki a vörös hadsereg ellen harcolt Kiku Degami kis japán gésa volt. Egy, a sok millió közül. És mégis más, mint a többi. Pár évvel ezelőtt még mint nemzeti hőst ünnepelték egész Japánban. Most szegényen, mint az ópium rabja halt meg Yokohama egyik külvárosában. A japán újságok most sokat foglalkoznak Kiku Degami-val. Mély megilletődéssel parentálják el a kis gésát, akinek furcsa sorsa ezt a szomorú véget rendelte számára. A japán lapok személylét Jeanne d'Archoz hasonlítják. A most még egyszer, utóljára az újság sorai közt megelevenedik az érdekes kis japáni leány furcsa élete. Kiku Degami tehetséges gésa volt Yokohamában. Nem elégedett meg azonban azsal, hogy valamelyik teaházban énekeljen. Furcsát és merészet gondolt: elhatározta hogy ő is lemegy azokkal a japán csoportokkal Wadivostokba, amelyeket a vörös hadsereg ellen küldött akkoriban a kormány. Leszökött a katonákkal és lent jelentkeztet a hadsereg főparancsnokánál. A főparancsnok előbb haza akarta küldeni. Aztán mégis fölveték — önkéntesnek. Mint kémmő óriási szolgáltatást tett akkoriban hazájának és hogy a vörös hadsereg nagy haditervei akkoriban rombadóltak, ez főleg a Kiku Degami érdeme. Aztán mikor a stratégiai műveletek véget értek, szerencsésen visszazökött hadseregéhez. Innét diadalmenetben vitték Japánba, szülővárosába, Yokohamába a kis gésát. Itthon aztán megkapta a legnagyobb katonai kitüntetést. Később aztán nem törődött vele senki. Ujból a teaházban énekel, míg most a napokban a legnagyobb nyomorban és elhagyatottságban meghalt. Halála Japánban nagy részvétet keltett.

— Tokió rendőrigazgatója európai körutn. Mr. K. Aikawa, Tokió rendőrigazgatója, aki Newyorkban tanulmányozta a közbiztonsági intézményeket, európai körutra indult és utasított Páris után Bécsre is, ahol a bünygi rendőrség mintaszerű intézményeit tanulmányozza. Mr. Aikawa érdekes dolgokat közölt ország közbiztonsági állapotairól. Megállapította, hogy a japán rendőrség a bűneseteknek jóval nagyobb százalékát tudja földárteni, mint a híres berlini rendőrség. Azonban a h rakirit a japán közéletből lehetetlen kipszítani. A közbiztség legelőkelőbb rétegeit sem lehet fölvilá-

Ifjusági, képes-, meséskönyvek Lepage-nál Kvár

Óriási választék Vidékre választási küldemények. Leszállított árak Magyar, német, francia jegyzék ingyen

gosító munkával meggyűzött arról, hogy soha sem lehet sem a vallással, sem az általános erkölcsi szabályaival össze gyezetni azt, hogy isazi vagy vőt sérelmek miatt bárki is öngyilkosságot kövessen el. A véres tradíció ellen ma már a templomi szószókekről épügy prédikálnak, mint a parlamenti padokról, de kevés eredménnyel. Az ópium elleni küzdelmet azonban eredményesen folytatta le a rendőrség, amennyiben ma már alig van japán ópiumszívó az országban.

— Ben Ami újabb nagy tanulmányutrá indul — ezúttal Indiába és Japánba. Ben Ami, akinek szines utazásait az Uj Kelet hasábjaira jól ismeri az olvasó közbizség, kora tavaszal újabb nagy külföldi tanulmányutrá indul, még pedig ezúttal Indiába és Japánba, ahonnan csak a jövő év végén sárdéto ik visszatérni. Ben Aminek ezt az újabb útját is részben az egyes lapok finanszírozzák, minthogy azonban a hetekig tartó tengeri ut és a yan, valamint az indiai fontrendkivülm gés árfolyama a sajtó teherbírását jelentősen megnehezítik, az író ezúttal hivatásosan a nagyközönség segítségét is ígér be chajja vni, még pedig olyképen, hogy eddig megjelent könyveiből összeállított sorozatot hoz forgalomba. A sorozatban a következő kötetek foglalnak helyet: „Európa-tól Ársiáig“ (Henri Brbus-éltézavával, 14 képpel, Julius Fischer kiadása Wien, 170 oldal) „Uj Palesztina“ (35 képpel, Julius Fischer kiadása Wien, 168 oldal) „Egyiptom—Palesztina Utazás“ (terképkel, vázsona köve, 128 oldal). A megrendelők ezenkívül meg fogják kapni azt a többszáz oldalas, ugyancsak sok képpel díszített nagyszabású munkát is, amelyet Ben Ami Indiáról és Japánról fog írni és amelyre az író már most előjegyzést vesz a megrendelőktől. A négy díszesen kiállított kötet ára most megrendelve összesen 300 (háromszáz) lejbe kerül és ezek közül hármat azonnal kézbe kapnak. Ennek a sorozatnak az előcsőségát jellemzi hogy az Indiáról és Japánról szóló kötet annak idején egymaga fog enyire kerülni. A könyvek, amelyek karácsonyi ajándéknak is kiválóan alkalmasak, megrendelhetők utánvétrel a szerzőnél: Cuj, Strada Regina 5. Pensió 10. Az író a könyvek egyikét decizációval látja el. Nem kétséges, hogy Ben Ami nagyszámú olvasói és hívei szívesen járulnak hozzá ilyen formában újabb nagy tanulmányutjának költségeihez.

— Tűz Tasnádon. Vasárnap a kora reggeli órákban tűzriadalom verte fel Tasád nyugalmát. A Horváth Imre földbirtokos tulajdonát képező „Báffy“-házban ütött ki a tűz, amely hibetetlen gyors sggal terjedt sz az órerői házban néhány óra alatt elpusztította. Az ésszverődött tömegből alakult önkéntes tűzoltóság óriási táradalmak után lokalizálta a tüzet, amely elpusztításal fenyegette az egész környéket. A hátr eddigi megállapítások szerint mintegy ötszáz ember, melynek fele biztosítás utján megterült. A házban lakó Fuchs Jakob nevű szegény zsidónak nevezőlván minden vagyonra a tűz martaléka lett, Tasád zsidóság a szerencsétlenül járt család érdekében segély akció beindítását határozta el.

— Razzia Szigeten. El címen megjelent hírfeljelölésünkkel kapcsolatban máramaroszi zseti tudósítónk arról értesít, hogy ez említett Chanukka-razziát nem a sziguracaförő, hanem a rendőrfőnök rendelte el. Ennek a helyreigazítás: ak annál készségesebben adunk helyet, mert a máramaroszi zseti sziguracaförőkről közüdo másu tény, hogy a zsidósággal szemben minden alkalommal a legkorrektebbül és a legnagyobb jóindulattal járt el.

— Ellopták Lengyelország legtitkosabb okiratát. Varsóból jelentik: A közbiztonsági hatóságok titokzatos ügyben nyomoznak. A Lengyel pénzügyminisztérium két tíz vselője állítólag ellopta dr. Kemmerer szakértői jelentését Lengyelország nemzeti vagyóráról. Ez a jelentés legteltebb tika a lengyel kormányának és bizonyos, hogy a hísvizelőket idegen diplomaták lopáselték. A minisztérium egyik főtisztviselőjéte ügyben már le is tartóztatták.

* Megjelent az új helységnevtar. Most hagyta el a sajtót Románia új helységnevtára dr. Chisiu Janos nagyváradi kerületi postavezérfelügyelő és dr. Kováts Jenő postaszaktanárt szerkesztésében. A könyv három részre oszlik. Az első rész az ország közigazgatási fölosztását tartalmazza a megyék, járárok és járási székhelyek felsorolásával, a második rész az ország összes bírósági székhelyeit ismerteti és végül a harmadik rész a tulajdonképeni betűrendes helységnevtár. A könyv román, magyar és németnyelvű magyarázatokkal készült, ami annak használatát megkönnyíti. A Helységnevtár a régi román, magyar és német elnevezéseket is fölöleli, hivatkozással a közbiz jelenlegi román hivatalos elnevezésre. A tartós kiállítású könyv bolti ára 150 lej.

— Cirkuszhercegnő. (Operettbemutató a kolozsvári Magyar Színházban). Témáját a cári Oroszország korából és viszonyából merítették a szellemes és rutinos librettók. A hősrő mese stán gördül a második felvonás után is és kacagató öletek seregével van fűszerezve. Ehhez a librettóhoz — amely a sikert már eleve biztosítja — Kálmán Imre szerzett végig a szöveghez simuló, szilussos zenét. Nem olyan melódikus ez a muzika, mint az ünnpelt szerző előbbi alkotásai, de a kiünő hangszereles gondosan skitűnteti az ötlesterőteget, sőt az itt ott felcsillanó ismerős melódiaikat is. A kolozsvári Magyar Színház gondos előkészítésben, pazar kiállításban hozta ki a „Cirkuszhercegnő“-t. A címszerepet Karácsonyi Ily alakította. Illuziót kelő, kifogástalan Fedora volt, pompás hangja, szilussos, kifejező erejű játéka zajos sikert aratott. P. rntere, Tolnay Andor, a misztikus „Mister X.“ talán még ilyen jól nem játszott és ennyire. Kics Margit úda és tehetséges volt a szubrett szerepében, Lövey egy főpírcs alakját töltötte meg élettél, derűvel. Ihsz, Selmaey és Tompa szerepeltek még a darabban, amelynek osztatlan nagy sikere volt. (k. r.)

* Nemzetközi zenetanári aimenach. A világ zenéletét meg szervezése céljából a világ összes zenetanárisának, hivatásos vagy képesített zenészeinek nemzetközi címára kerül kiadásra. Románia területére a megfelelő adatokat a Lepage zeneműosztály Cluj gyűti. Szívekedjenek tehát a zenetanárok, a képesített vagy hivatásos (iskolázott) zenészek pontos címüket és képesítési adataikat a Lepage céggel szennél közölni.

— Vasúti karambol Adjudon. Bukarestből jelentik: Adjud állomáson hó: tehervonat összeütközött. A két mozdony és számos kocsi összetört. A kár több millió. Emberáldozata nincs az összeütközésnek, amelyeknek okozói: egy forgalmi tisztviselő és a fékező nyomtalanul elfüntek.

Bármily zeneművet
egelőcsében raktárról azonnal szállít
Révész Béla, zeneműosztály
Márosvásárhely Kérjen árjegyzéket.

Előjegyzési naptárak
cégnyomással, megrendelhetők a
Bernát
papirosáruháiban — Cluj

Ne felejtson el vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel

Csütörtök

Jaques (a Kö...)
Ró
c legy
Másoron ki
Rudolf
len

Kö
Haró
Szenecóció

Egy apára

FLESCH &
Gyártmány
ruhaakaszt
faszönyege
nemű sodr

Pr
legy
Fischer
Telefon 1300

But
ra, II.,

Trá

No Fal. 3092-

Tribunalul C
Zoltan, comerc
nostint ea ter
sa amanat pen
9, iar pentru a
ziua de 12 jan
Cluj, la 13
Mayer m. p
greffier

Comunitate

76—1526 sz.

A brasovi co
lyzátot hirdet
Pályázhatók
rabbi-seminári
rabbi urak. A
illetőleg elsját
A megválasz
a középiskolák
Az eddigi m
feltűtető pályá
zendők 1927 j
A megválasz
gítás és a szek
des fizetés meg
Az utazási
meghívottaknak
Brasov, 192

Select-mozgó

December 16-án:
Jacques Catalani és Juliette Duflos
(a Königmárkból ismert művészek)

Rózsálovag

Legutóbbi nagysikerű filmükben.

Műsoron kívül:

Rudolf Valentino felejthetetlen művész **temetése**

Urania-mozgó

Közkívánatra még egy napig

Harc Berlin ellen

Szenecióis kalendárfilm. — Főszerepben

Carlo Aldin

világhírű akrobata.

Apollo-mozgó

★

Látomás

Egy apáca története. Főszerepben Masda Soma

FLESCH & FIUL sodronyárúgyár, Arad

Gyártmányai: lánchálós acélágybetétek, ruhaakasztók, patkány- és egércsapdák, faszönyegek. Automatáin előállít mindenemű sodronyárut rajz vagy minta után.

Prima tűzifát

legjutányosabban hához szállít

Fischer falelep, Cluj, Piata Garii 2
Telefon 1800. Telefon 1800

Butor

Hálószoba, szép, jó és olcsó. **Siebold Fülöp** butorgyárában **Timisoara, II., Távirda-u., 19. sz.**

Tribunalul Cluj, Secția I.

No Fal. 3092—1926—31.

Publicatiune

Tribunalul Cluj, in cauza de faliment alui Tóth Zoltan, comerciant comuna Gilau — aduce la cunoștință ca termenul pentru verificarea creanțelor sa smanat pentru ziua de 10 Januarie 1927 ora 9, iar pentru alegerea consiliului de faliment pentru ziua de 12 Januarie 1927, ora 9, camera 155 et. II. Cluj, la 13 decembrie 1926.

Mayer m. p. L. G. Decusară m. p.
grefier jude sindic

Pen'ru conformitate:
A. Sandor
grefier

Comunitatea bisericească izraelită Brasov

76—1526 ez.

Pályázat

A brasovi congressusai alapján álló hitközség pályázatot hirdet rabbi állásra.

Pályázhattak román állampolgársággal bíró, rabbi-szemináriumot és egyetemet végzett oklevelés rabbi urak. A román nyelv ismerete kívánatos, illetőleg elsajátítandó.

A megválasztandó rabbi ur teljesíti a hitoktatást a középiskolákban.

Az eddigi működést, családi állapotot és kort feltűtető pályázati kérvények elűrt elzököz cikenzedők 1927 január 10 ig.

A megválasztandó rabbi urat lakás, fűtés, világítás és a szakácsos stóladíjak illetik meg, a rendszeres fizetés megegyezés alapján fog megállapíttatni. Az utazási költségek csak a próbaszónoklatra meghívottaknak fognak megtérítetni.

Brasov, 1926 dec. 12.

Dr. Kecskeméti Zsigmond
hitk. elnök.

KÖZGAZDASÁG**Nem generálisán emeli fel a visszleszámitolási hiteleket a Banca Nationala**

Mi az oka a font sterling árfolyamigadozásainak. Továbbra is fentartják a devizakorlátozásokat

(Cluj-Kolozsvár, december 15. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti jelentés és megbízható magáninformáció alapján jelentette az Uj Kelet, hogy a Banca Nationala január elsején revízió alá veszi és felemeli az egyes pénzüzetek visszleszámitolási hitelét. Erre vonatkozólag a jegybankkal összeköttetésben álló pénzüzetek kérdőíveket is kaptak, hogy azokon hitelpolitikájukról felvilágosítást adjanak a Banca Nationalának. Annál meglepőbb a „Dimiaata” mai hiradása, mely szerint a jegybankhoz közelálló pénzügyi körök úgy tudják, hogy a Banca Nationala nem fogja felemelni a visszleszámitolási hiteleket. A bank a rendes hiteleket sem adta meg ebben a hónapban, mert az évvégi mérleg lezárásával van elfoglalva. A rendes szokáshoz híven azonban január és márc. között a Banca Nationala revízió alá veszi az összes hitelfolyósításokat, amelyek közül természetesen egyeseket csökkenteni, másokat pedig felemelni fog.

A font sterling árfolyamában legutóbb mutatkozott ingadozások okáról a Banca Nationalához közelálló pénzügyi körökben a következőket mondják:

— A fluktuáció oka elsősorban az volt, hogy úgy beföldön, mint külfölddel megszakadt a távirati összeköttetés. A másik ok talán az or-

Visszaállítják a vasúti üzletvezetőseket. Tegnap közölték, hogy a kormány meg akarja szüntetni a CFR autonómiáját. Az erre vonatkozó törvényjavaslat szövege ma került nyilvánosságra, amelyből kiderül, hogy a kormány megszünteti az eddigi üzletvezetőseket és helyettük visszaállítja a kerületi igazgatóságokat. Ők kerületi igazgatóság lesz, és pedig Bukarestben, Jászban, Temesváron, Kolozsváron és valószínűleg Brassóban.

szág helyzetéről elterjedt kedvezőtlen hírekben keresendő, amelyek a külföld bizalmatlanságát idézték elő. Számításba kell azonban venni az export stagnálását, még inkább pedig az autorizált bankoknak az a szokását, hogy egymáshoz utalják át a kapott devizákat különösen akkor, ha kevés van belőlük. Ezeket az átmeneti fluktuációkat nem lehet elkerülni csak a Banca Nationala kiegyenlítő intervenciója révén, csak hogy az aranytartalmát nélküli jegybank — mint ahogy a vezetői is állítják — maga sem rendelkezik mindig az ilyen intervenció lehetőségével, mert az árfolyamhullámzás rizikója sokkal nagyobb, mintsem azt a bank redukált diszponibilitásai elbírhatnák.

A devizaszükségletek kielégítése körül felmerült panaszok ügyében a lap informátora azt a felvilágosítást adta, hogy a multbeli tapasztalatok bizonyossága szerint

a devizakérések limitálása és csak az igazán sürgős és fennálló szükségletek kielégítése legjobb eszköz arra, hogy a közönség visszaszokjék a realitásokhoz.

és ne hagyja magát befolyásolni a pánik-hangulatoktól. A deviza-hivatal senkinek sem akar akadályokat gördíteni a reális kereskedelmi kötelezettségek teljesíthetése elé.

Elkészült az új magyar részvényjog. Budapestről jelentik: A magyar kormány megbízásából elkészült a részvényjog reformja, amely ezért vált szükségessé, mert a régi részvényjogot akkor hozták, amikor még csak 12 részvénytársaság működött Magyarországon. Az új tervezet megszünteti a részvénytársaságoknál a felügyelő-bizottsági intézményt. A részvénytársaságok alkotmánya egyezni fog a Nemzeti Bank mai alkotmányával. A részvénytársaságok igazgatóságának mostani formája is megszűnik

Tőzsde

A piac teljesen szeszélyes. Bukaresttel nincsen összeköttetés és így Temesvár irányítja a piacot. Milánó és Páris állandóan előretör.

Devizák	Valutaplae 1926 december 15 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich ...	3740—3700	—	—	436	3720	138.9	13705	652 ³ / ₈	1932 ¹ / ₂
Newyork ..	192—193	517 ³ / ₈	517 ¹ / ₈	2515	192	71430	709	3376 ¹ / ₂	—
London ...	933—942	2509 ³ / ₄	2509 ¹ / ₄	122	935	3465	343820	16375	48518
Páris	780—790	2055	2050	—	770	2838	2818	134 ³ / ₈	897 ¹ / ₂
Milano	895—900	2295	2295	111 ³ / ₄	870	3173	3145	151 ¹ / ₄	445 ¹ / ₂
Prága	573—575	1533	1533	74 ³ / ₄	570	2115 ¹ / ₂	2100	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	368—370	72 ¹ / ₂	7255	—	2690	—	9922	473	—
Belgrád ...	342—343	912 ¹ / ₂	912 ¹ / ₂	—	830	1260	125.70	5955	176 ³ / ₄
Bukarest ..	—	370	270	1325	—	365	363 ¹ / ₂	1755	52 ¹ / ₂
Varsó	—	57 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	—	—	7930	780	374 ³ / ₈	—
Bécs	2730—2740	7300	7300	—	2700	10072	—	476 ³ / ₈	—
Berlin	4600—4610	12320	12310	—	4600	17005	16865	803 ³ / ₈	—

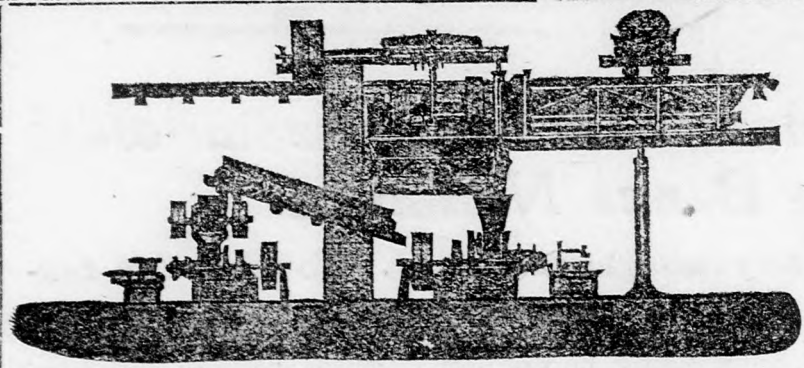
Száz lei árfolyama: Zürich (utó) 270, Páris 1325, Budapest 36500, Bécs 36350, Prága 1755

Szombattól, december 18 től kezdve

Hercules barna tápsörünket

ismét forgalomba hozzuk. **Izlelje meg és győződjön meg minőségéről.**

Ursus-Czell sörfőzde Kolozsvár-Monostor

Téglagyári gépek

és teljes berendezések — Arthur Rieter Rt. Konstanz Baden, vezérképvislete „Technica Bănejară“ Timişoara IV. (Jásziv.) Bonnaz u. 20. — Telefon 672. Táviratok: Bant chnic Szakmérnöki Iktatgatás. Kölségvetések díjmentesen. Prima referenciat. (Muschong Logo), Treis Jimbolia

— és azt a feladatkört fogja betölteni, amelyet ezidőszent a végrehajtóbizottság tölt be. Új intézmény az igazgatótanács lesz, amelynek legfőbb feladata a társaság igazgatása. Az igazgatótanács a nagyrésztvényesek és a kiserésztvényesek megbízottaitól alakul és legalább öt tagból kell állania. A kiserésztvényesek egyötöd-része egy tagot jelölhet az igazgatótanácsba és ezt a tagot csak a kiserésztvényesek mozdíthatják el. Az igazgatótanács tehát tulajdonképpen a részvtényeseknek egy választmányaként egyik legfontosabb funkciója az lesz, hogy kivetvei és el is mozdíthatja a részvténytársaság vezérigazgatóját. Nagyon fontos szerepe lesz az új tervezetben a revizoroknak, akiket erős jogi és büntetőjogi felelősség fog terhelni. Végeredményben tehát a kisebbségi részvtényesek belesznek avatva a vállalat legfontosabb belső ügyeibe és ez nagy haladásnak tekinthető.

Külön törvény készül a külföldi valutában való jelzálogbekezelestről. Az Új Kelet leközölte az igazságügyminiszter 88012. számú rendelkezését, amelyben utasítja a teletkönyvi bíróságokat, hogy a külföldi valutában fizetendő kölcsönöket ugyanolyan valutában vesessék rá a hitelezett vagyonára. Újabb hírek szerint azonban a rendelet csak platonikus jelentőségű, mert a bekezelestről külön törvény fogja szabályozni, még pedig korlatos feltételek mellett, amennyiben csak rövidtávú, 2-3 évre szóló hitelek bekezeleését fogja megengedni erős valutában. Egyes vezrlők szerint az új törvény értelmében a külföldi hitelnek arány-

ban kell majd lennie a vállalkozás üzemi tőkével, a nagyobb hitelekhez pedig egy speciális bizottság hozzájárulása lesz szükséges.

A szegedi temesvári és becsekerei kereskedelmi és iparkamarák együttes értekezlete. Becsekerekből jelentik: A szegedi kereskedelmi és iparkamara a napokban átiratot intézett a becsekerei kereskedelmi és iparkamarához, amelyten közli a szegedi és temesvári kereskedelmi és iparkamarák tervét, hogy együttes megbeszélést tartsanak a becsekerei kamarával a magyar, román és jugoszláv határmenti lakosság gazdasági érdekeinek megvédésére. A becsekerei kereskedelmi és iparkamara hozzájárult a tervhez és elhatározta, hogy a szegedi kamarához intézendő válaszában felszólítja, hogy az értekezletet a becsekerei kamara helyiségében tarták meg.

Vajudik a középeurópai emalkartell. Bécsből jelentik: Közülük, hogy a középeurópai emalkartell között már hosszabb idő óta folynak Berlinben a kartell tárgyalások, amelyeken Németország, Csehszlovákia, Ausztria és Magyarország delegátusai vesznek részt. A tárgyalások célja az eladási feltételek egységesítése és a termelés kontingentálása. A meg egyezés azonban nehézségekbe ütközött, mert az egyes államok gyárai között bizonyos kérdésekben még nézeteltérés mutatkozik.

Lezajlott a karleubitz sítók évi konferenciája. December 13-án és 14-én folyt le Bukarestben a karleubitz tömörült romániai biztosítók évi konferenciája. A megbeszéléseken

az új biztosítási törvénytervezettel, a járulékok esetleges felemelésének kérdésével foglalkoztak és megállapították a biztosítók jövőbeli működésének programját. A konferencia határozatainak ismertetésére még visszatérünk.

Románia nem szabadította fel Magyarországot a petróleumkiviteit. Budapestről jelentik: Mintegy három héttel ezelőtt felborult Magyarországon a petróleumkivitel. A nagyobb exportőrök bejelentették, hogy nem tudnak együtt dolgozni a finomítógyárakkal és ezzel megszünt az áruexport. Nehány nap óta erősen szűkült a világpiacra a petróleumárak, de Magyarországon minden változatlan maradt. Keddén reggel az a hír terjedt el Budapesten, hogy a román kormány felszabadította a nvereslaj kivitelét. Ez a hír azonban téves. Romániában nincs újabb intézkedés. Maclaj nevű ismet a bebiztosítalmu termést hozták be Magyarországra nyersolajként.

A frank hossz hatása Franciaországban. Párisból jelentik: A frank folytonos emelkedése Franciaországban az exportiparban súlyosan érezteti káros hatását. A divat- és kozmetikai iparban napi két órával csökkentték a munkaidőt a külföldi megrendelések visszaesése miatt. A ruhézipar is érzi a külföldi megrendelések elmaradását. Az amerikaiak és angolok Párisba áramlása észrevehetően gyöngült, mert már csak feleslegnyi frankot kapnak a pénzüzem, mint tavasszal. A frankjválság árcsökkenés hatása a kenyér, tea, vaj, kávé, rizs, csokoládé és még néhány élelmiszeri cikk árának jelentős mértékű növekedésére vezetett. Visszatérően emelkedik a munkanélküliség száma.

SZÍNHÁZ MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Péntek: Álarcostál.
Vasárnap d. u. Barabás és a Tükör legendája (balle).

MAGYAR SZÍNHÁZ
A színházi iroda közleményei.
Heti műsor

Csütörtök: Cirkuszhercegnő (Napibérlet 32 sz. A. Sorozat 186.)
Péntek: Cirkuszhercegnő (Bérletszűnet. Sorozatszám 187.)
Szombat d. u. 4 kor: Muzsikns Ferkó. (Lengyel Irén, Neményi, Tolnay, Ináczszel. Mérsékelt helyárak. Sorozat 188.)
Szombaton 8 kor: Cirkuszhercegnő. (Bérletszűnet. Sorozat 189.)
Vasárnap fél 3 kor: Szeretlek egy szivesszűt (Újdonság, 4. rész. Poor Liliyel. Mérsékelt helyárak. Sorozat 190.)

PROHIRDETESEK

Egyesületi közlönyek egy szó 4 lej, vasnagobb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásvesztéseknek 20% kedvezmény. Apróhirdetések díja 1000 forint. Eljegyzési hírek díja 250 lej, eljegyzéseknek 150 lej

Harisnyakötést és fejleést legolcsóbban készít a „Tricotaj“ Cluj, Str. Avram Janau (Petőfi-u.) 27.

Keresek a belvárosban jobb szoba konyhaslakást. Jól meg lesz fizetve. Cim a Fraternitas nyomodában, Str. Br. n L. Pop 10.

Jó varrólány házhoz ajánlkozok napi 100 lejért. Cim: Str. Londrei No 9.

Hízított élő ponty állandóan kapható. Esküvőkre, keresztelésre, bankettre előjegyzést elfogad. Weisz, Tudor Vadmirescu 6. (volt Mikes Kelemen-u.)

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek [öregnek hónapra], kérvények, perirator, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. — Dr. Mandel, Str. Raftiu (v. Kötő-u.) 3. — Telefon 831.

Kiadó egy különbejáratu butorozott szoba, fürdőszoba használattal a belvárosban 2 személynek, e-éti teljes ellátással. Cim a kiadóban.
Egy gyógyszertári berendezés eladó. Cim a kiadóban.

Déri szüics Cluj
Str. Memorandului 3.
Legrégibb
Legmegbízhatóbb
Legmodernebb
Telefon 12-12.

A
Tordai Sörgyár Rt.
közkedvelt és elismert
Glória tápsöre
kiválóan tinom minőségben közelebről újból
forgalomba kerül.

Szerkesztős adóhiva
Tele. 228
decemb
Bria
„Nemcsak tem és meggyedés szűkség. Franciország aki többek könk is einőke
Ritka jelen egy olyan egy csaljn és oik dőre is van. S tés Briand az volt a igazán politikai pályán. Valami nagyon érzelmi átválto nem mindennai hit miszticizmus illikus áhítattal amelynek csak emelte a legerő
Hogy Briand remmie-etre sem motívumoknak a feltevésnek a lamférfi hitét e ki, az, hogy fő egymásra utal met és a frank mindeztideig in érzése hatotta kább annak a tudható be, me kezdetét s az I zett.
Hízen tudv Nagy Károly id ság jogara alatt mint festvéral nagy frank bir faji keveredés n törzsek között. man apró állam dig idegesen re imperialista tö Napoleon hódit aztán a gyűlöle férájs, mely a uszitotta s shel teremtettk vol kulturális és ga külön vetették ábrárdok meg világháboru kat
A történelet népek életében, a gyűlölet soksz és a jól lepiszel nyegében a nép között nincs két népet a reá sz ipari fejlődés is úgy vannak den tekintetben Egy egymást m szág és Németo fekvésüknel fog meg minden táv hetik az em er az amerikai fejlődés útján.
Briand híén kis része van a olasz nép egyre it Franciaország rozása csak felt szág oldalán képdél gondolat m a körülmény is,